

GESTRICIA

Medlemstidning för Gästriklands Genealogiska Förening

Årgång 16

Februari 2004

Nr 1

Vy från Lillån före rivningen av stadsdelen Öster i Gävle.

Foto Carl Larsson.

GÄSTRIKLANDS GENEALOGISKA FÖRENING

Föreningen bildades i februari 1984
och är medlem i Sveriges Släktforskarförbund

Besöks och postadress
S. Sjötullsgatan 1, 802 80 Gävle

E-post: ggf.x@telia.com
Hemsida: www.ggf.just.nu

Medlemsavgift **125:-** Familjemedlem **30:-**

Sätts in på **Postgiro 481 64 19-8**

Öppettider

Tisdag - Onsdag - Torsdag
10 - 14

Välkommen

Efterlysningar

Jag forskar om släkten Akersten i Hamrånge. 17 maj 1878 utvandrade Lars Akersten till New York. Han lämnade sin trolövade och sina två barn kvar.

Från Göteborg åkte han med ångfartyget Rollo. Fartyget gick till Hull i England. Han reste ensam. Två år senare reste hans bror Johan samma väg, även han med Rollo till Hull. Johan hade sällskap med flera andra personer från Hamrånge.

De var: Charlotta Söderström, Catarina Sjöblom, Johan Hanson. Johan och dessa tre reste till Chicago. Dessutom reste Anders Löthman, Carl Anderson, Carl J. Johnson med hustru Anna och dotter Hilda samt Anna Pettersdotter till New York.

Jag har inte lyckats hitta några uppgifter om Lars eller Johan sedan de kom till Amerika. I släkten berättas att "farfars farfar åkte till Amerika och blev skjuten av indianer".

Finns det någon som har en anfader/moder som också gjorde denna resa och som har lyckats få veta hur det gick för dem i Amerika?

Birgitta Karlsson
Pingeltorpsv 8, 806 35 Gävle
Tel 026 - 12 79 72
E-post:bika@ebrevet.nu

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
★ **Besök vår hemsida** ★
★ **adressen är:** ★
★ **www.ggf.just.nu** ★
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

STYRELSEN

Ordförande Betty Söderlund 026-14 60 37
E-post: betty.sd@telia.com

Vice ordförande Svea Gustavsson 026-13 01 45
E-post: svea.gustavsson@telia.com

Sekreterare Claes Embäck 026-19 25 00
E-post: claes.emback@swipnet.se

Kassör Gunilla Ekman 026-62 11 63

Ledamot Birgitta Hellström 026-359 60
E-post: birgitta.hellstrom@ab-online.nu

Suppleanter Helena Söderlund 026-14 60 07
E-post: helena.s@comhem.se

Lars Swahn 026-19 80 25

Revisorer Gunnar Claesson 026-51 35 41
Ingrid Frostesjö

Revisorsuppleanter

Gun-Britt Brundin 026-16 40 90

Leif Holmqvist 070-557 13 43

Valberedning

Berit Widqvist 026-12 14 70
E-post: ob.widqvist@swipnet.se

Eva Skog 026-13 36 66
E-post: eva.b.skog@swipnet.se

Nya medlemmar

Siw Anglebrant
Åsvägen 7, 818 33 Valbo

Åke Hessman
Norrskensgatan 3 C, 802 77 Gävle

Ingrid Hedman Norén
Lillmyravägen 77, 804 27 Gävle

Thord Ottoson
N. Skeppargatan 29 A, 803 23 Gävle

Maud Wikholm
Ytterharnäsvägen 7, 814 91 Furuviik

Ewa Ädel
Vallgångsvägen 4 B, 802 70 Gävle

Madeleine Ceasar
Tegelviksgatan 77, 116 47 Stockholm

Christina Hofer
N. Rådmansgatan 28, 803 21 Gävle

Eva Danielsson
V. Bangatan 55 D, 195 40 Märsta

Berit Halvarsson
Hövdingavägen 95 A, Gävle

Välkommen till föreningen

Adressändring

Anna Forsberg
Andersbergsvägen 12, 802 63 Gävle

Påminnelse !

Har du glömt betala
medlemsavgiften
vänligen gör det snarast

VÅRPROGRAM

Anbyttardag

Lördagen den 24 april kl. 11 - 15

S. Sjöttullsgatan 1

Gästrikland och Älvkarleby

Pris 100 kr inkl. kaffe/te och smörgås

Anmälan till Betty 026-14 60 37
eller Gunilla 026-62 11 63

Forskarresa till Leksand

Lördag den 8 maj åker vi till Leksand

bussen avgår kl.7 från S. Sjöttullsgatan 1
och hem kl.17

Avgift för resa och forskarplats 250 kr

senast den 9 april vill vi ha din anmälan
som är bindande, max 40 st

Betalning kan göras på föreningslokalen eller på
postgiro 4816419-8 (skriv Leksand på inbet.kortet)
Finns det platser över får icke medlemmar åka med.

Årsmöte

Tisdagen den 16 mars kl 18:30

Plats: Föreningslokalen

Föredragshållare

Ingvar Henriksson

Välkommen

Robert Wiren i Oakland, Kalifornien. Vem är han?

Det började med att jag i min släktforskning träffade på en familj Wiren från Torsåker (en mor med tre barn), som hade utvandrat till Amerika. Min mor Maj-Britt Fredriksson hade tidigare forskat mycket på släkten i Torsåker, men hon forskade inte vidare för att ta reda på vad det blivit av de utvandrade släktingarna.

Familjen det handlar om är vicekorpral Anders Jons-son Wirén f. 28 oktober 1827 i Kalvsnäs, hans hustru Brita Andersdotter f. 10 juli 1827 i Kalvsnäs och deras barn Greta-Stina f. 15 april 1852 i Vall, Anders f. 16 augusti 1856 i Vall och Johan f. 28 juni 1862 i Vall. Familjen bodde i Vall utanvids, Torsåker (X).

Fadern i familjen omkom tragiskt i en gruvolycka den 12 april 1862. Han fick en sten i huvudet och dog ett par månader innan det yngsta barnet föddes.

Sonen Anders var den förste som utvandrade. Enligt emigrantskivan så utreste han från Göteborg 29 april 1881, 21 år gammal med destination Moingona, Iowa. Han var egentligen 24 år eftersom han var född 1856.

Mamma Brita, Greta-Stina och Johan reste tillsammans från Göteborg den 25 april 1884. Brita var då 50 år enligt emigrantskivan men hon var egentligen 56 år eftersom hon var född 1827. Britas destination var Chicago. Greta-Stina var 30 år enligt emigrantskivan, men hon var egentligen 32 år. Greta-Stinas destination var Minneapolis. Johan skulle strax fylla 22 år vid emigrationen. Johans destination var liksom moderns Chicago.

Min släkt i Torsåker och Sandviken hade kontakt med Anders och Johan som skickad hem foton från Amerika. Jag såg dessa foton redan som barn men kopplade inte ihop dem med denna familj förrän jag själv började släktforska aktivt för tio år sedan. Min mor har haft korten i ett fotoalbum hemma och hon har berättat vad hon kände till om dem. Jag har nu själv dessa foton. Min mor visste att Johan bott i Kalifornien och Anders i Iowa och att Johan hade ett barn, en son som hette Milton. Anders skulle ha varit ogift och inte haft några barn.

Med hjälp av dagens forskning på Internet borde det inte vara så svårt att få fram uppgifter om vad det blivit av familjen i Amerika och att hitta nu levande ättlingar. Jag började därför leta utifrån de få fakta jag hade. USA har både födelse- och dödböcker samt folkräkning (census) fram till 1930 utlagda på Internet. Man kan lätt söka efter personer och titta på originalen som är inskannade. Jag såg detta som ett bra hjälpmedel för att hitta släktingarna i USA. Även telefonkatalogen för USA finns utlagd på Internet.

Att Anders skulle ha varit ogift och inte haft några barn stämde dock inte för Anders finns på census för Minnesota i Minneapolis år 1900. Där står han som Andrew Wiren head (familjehuvud) 43 år, f. 1956, dagarbetare med hustru och barn.

Hustrun heter Christin, 41 år, f. 1858 och barnen heter Ester f. 1890, Alvin David f. 1892 och Abner f. 1897. På samma plats finns 1900 också mamma Brita Wiren f. 1827 och systemen Christina (Greta-Stina) f. 1852. Han måste sedan ha flyttat till Kalifornien, för vid nästa census 1910 finns han i staden Fresno i Kalifornien, som farmare tillsammans med systemen Christina och sonen Alvin D som står som farmarbetare och sonen Abner. Dottern Ester har flyttat hemifrån och antagligen har både mamma Brita och hustru Christin avlidit någon gång mellan 1900 och 1910. På nästa census 1920 finns han ensam men som inneboende, med yrket nattvakt på ett varuhus. Han finns inte på census för 1930 och bör därför ha avlidit mellan 1920 och 1930.

1920 finns Anders son Abner Wiren i Biola, Fresno i Kalifornien med hustru Lepta(?). Sonen Alvin finns också i staden Fresno, boende tillsammans med hustrun Matil.

Bröderna Anders och Johan Wiren

Att Johan (John) bara skulle ha haft ett barn stämde inte heller. Förutom Milton f. 29 augusti 1893 finns Ruth f. 1892 och Mildred f. 19 augusti 1900. Johns fru heter Amanda och är född i Sverige 1864. Familjen finns på census för San Francisco i Kalifornien 1900 med hustrun och barnen Ruth och John Milton, 1910 med hustrun och barnen Ruth, Milton och Mildred, 1920 med hustrun och barnen Ruth och Mildred samt systemen Christina, 1930 med hustrun och barnet Mildred. Det finns också en John Wiren på census 1900 i Taku, Alaska. Johns syster Christina bodde tillsammans med hans familj 1920, hon var då 67 år. Christina, John och Amanda bör ha avlidit mellan 1930 och 1940. Mildred avled 1962.

Jag såg det som troligt att namnet Milton levat kvar i några generationer framåt. Kombinationen Milton och Wiren ansåg jag som ovanlig och det borde vara en säker kontaktväg. I telefonkatalogen fanns både adress och telefonnummer. Jag valde att skriva ett brev till Milton Wiren och frågade om han var släkt med den Johan Wiren som utvandrat 1884.

Robert Wiren

Efter bara någon vecka fick jag svar från Miltons son Robert Wiren. Allt stämde. Han skrev att fadern avlidit men att hans namn fortfarande fanns kvar i telefonkatalogen. Det var ju tur för mig, annars hade jag behövt skriva till fler troliga personer och fråga. Det fanns sju stycken Wiren i katalogen.

Utdrag ur Robert Wiren brev 1996:

Jag heter Robert Beach Wiren och är 48 år. Min far hette Milton Beach Wiren och var född i Oakland, California den 27 mars 1916. Han gick bort 18 augusti 1994. Han var son till Milton John Wiren (min farfar), som dog 7 maj 1953. Milton J. var gift med min farmor Francis Wiren, som dog 15 oktober 1988.

Jag bor i ett hus som varit i familjens ägo sedan 1919. Min far Milton Beach arbetade för The Southern Pacific Railroad från 1938 till 1976. Hans far Milton John var arkitekt, kiropraktiker och försäkringsman.

Hans far Johan vet jag inte så mycket om. Jag har hans trunk med namnet J. Wiren. Jag vet att han var i Yukon i Alaska 1898-99 i guldrushen. Jag har kvar en "hairloom souvenir" efter honom. Min mor dog i år (1996). Min mor och far var gifta i 53 år. Min far hade en syster Elois Wiren och jag har kontakt med hennes dotter. Jag arbetar med antikviteter, veteranbilar och reservdelar till veteranbilar sedan 16 år tillbaka. Jag har foton från ett sommarhus som farfar Milton John och hans fru hade 1915-20. Miltons far John kanske hade det tidigare? Skickar med några fotokopior på sommarhuset, John Wiren och hans mor Brita Wiren. (Mycket dåliga kopior, men man kan se att fotot på Johan (John) överensstämmer med de foton jag har på honom).

Vad har hänt sedan dess? Vi har haft lite kontakt brevlades. Jag har skickat julkort och några böcker om Sverige till honom och även berättat för honom om Torsåker.

Min son Mattias var över till Canada för att hålla föredrag och han stannade kvar där några veckor och for ner till USA på semester efteråt.

Anders och Johan Wiren utanför sommarhuset i Kalifornien 80 mil (mile?) norr om San Francisco.

Han besökte då Kalifornien och tog kontakt med Robert Wiren för att träffa honom. Robert blev mycket förvånad över besöket och tyckte det var roligt att träffa en släkting från Sverige. Han visade Mattias runt i San Francisco och Oakland och de tittade också på byggnader bl. a ett stort hotell som hade ritats av Roberts farfar Milton John Wiren som var arkitekt.

Robert Wiren utanför sitt hus i Oakland. Huset har varit i familjens ägo sedan 1919.

Jag har fortsatt att leta uppgifter om släkten i Amerika och hittat mycket uppgifter om Johan och Anders och deras familjer. Jag har gjort en släkttabell från Anders Jonsson Wirén och framåt till Robert Wiren utifrån de uppgifter jag fått av honom och det jag hittat i Kaliforniens olika böcker.

Kerstin Ellert

Kerstin Ellert f. Fredriksson

Jag är född i Sandviken med anor från bla Torsåker. Jag bor i Hackås i Jämtland sedan 1975. Jag arbetar på Minnesbanken i Östersund, som är läns museets faktaarkiv för forskare. Jag är vice ordförande i Jämtlands läns släktforskare.

Det är vi som ska ordna Släktforskardagarna 2004. E-post: kerstin.ellert@telia.com

Första generation

ANDERS Jonsson-Wirén. Född den 28 oktober 1827 i Kalvsnäs, Torsåker (X). 1 Anders dog i Wall, Torsåker (X) den 12 april 1862 han var då 34 år. Dödsorsak: olycka i gruvan, han fick sten i huvudet. Yrke: Soldat nr 120, Ovan sjö komp, vicekorpral. Bosatt i Wall utanvids.

Den 9 juni 1851 när Anders var 23 år, gifte han sig med **BRITA Andersdotter**. Född den 10 juli 1827 i Kalvsnäs, Torsåker (X). 1 Brita utvandrade till USA 25 april 1884, destination Chicago. Båt från Göteborg. 2 De fick följande barn:

2 i. Greta-Stina (1852-)

3 ii. Anders (1856-)

4 iii. Johan (1862-)

Andra generation

2. Greta-STINA (Christina) Wirén. Född den 5 april 1852 i Wall, Torsåker. 2 Utvandrade till USA 25 april 1884, destination Minneapolis. Båt från Göteborg. 4 Ogift.

3. ANDERS (Andrew) Wirén. Född den 16 augusti 1856 i Wall, Torsåker. 2 Utvandrade till USA 29 april 1881. Destination Moingona, Iowa. Båt från Göteborg. 4 Gift med **CHRISTIN** och fick tre barn.

4. Johan (JOHN) Wirén. Född den 24 juni 1862 i Wall, Torsåker. 3 Utvandrade till USA 25 april 1884, destination Chicago. Båt från Göteborg. 4 Gift med **AMANDA** Född 1864 i Sverige. De fick tre barn:

5 i Ruth A (1892-)

6 ii Milton John (1893-1953)

7 iii Mildred G (1900-1962)

Tredje generation

6. MILTON John Wiren. Född den 29 augusti 1893 i California. 5 Milton John dog i San Francisco, California den 7 maj 1953. Han var då 59 år. 5 Yrke: arkitekt, kiropraktiker, försäkringsförsäljare. Han var 32° frimurare. Milton gifte sig med **FRANCES Marion Beach (-Wiren)**. Född den 18 augusti 1894 i Virginia. 5 FRANCES Marion dog i San Mateo, California den 14 december 1988. Hon var då 94 år. 5 De fick följande barn:

8 i. Milton Beach (1916-1994)

9 ii. Elois (1918-1971)

Fjärde generation

8. MILTON Beach Wiren. Född den 27 mars 1916 i Oakland, Alameda, California. 6 Milton Beach dog den 18 augusti 1994 i Oakland, Alameda, California. Han var då 78 år. 5 Yrke: arbetade för Southern Pacific Railroad från 1938-1976. 1941 när Milton Beach var 24 år gifte han sig med **LOUISE Burchell (-Wiren)**. Född den 2 juli 1906 i California. 5 Louise dog i Oakland, Alameda, California den 11 maj 1996. Hon var då 89 år. 5 De fick ett barn:

10 i. Robert Beach (1948-)

9. ELOIS Wiren (-Spencer). Född den 26 december 1918 i Oakland, Alameda, California. 6 Elois dog i augusti 1971 hon var då 52 år. Gift och hon fick en dotter.

Femte generation

10. ROBERT Beach Wiren. Född den 28 september 1948 i Oakland, Alameda, California. 6 Yrke: Han har antikvariat och reservdelar till veteranbilar sedan 1980. Bor i Oakland, California. Huset som han bor i har varit i släkten sedan 1919. Ogift.

Källor: 1. Torsåker fb C:5, 2. Torsåker fb C:7, 3. Torsåker fb: C:8, 4. CD-Emigranten, 5. Dödbok CA, 6. Födelsebok CA

Olof gick till sjöss 13 år gammal

Sjökapten Olof Roselius föddes den 29 juli 1825 i Söderfors i Uppland. Hans far var Ritmästare Olof Erik Roselius och hans mor var Maria Rosenblad. Den 7 april 1831 dog hans far och den 12 mars 1833 dog hans mor, då var Olof endast 8 år gammal. Olof hade 7 syskon varav den äldste var 22 år gammal och den yngste 4 år. Han togs om hand av sin morbror som bodde i Gävle. När han var 13 år gick han till sjöss som kajutvakt med kapten Borngren på Nordsjön. Olof fortsatte att gå till sjöss varje år. Den 1 oktober 1845 blev han inskriven på Navigationsskolan i Gävle.

Navigationsskolan kom till 1841 samtidigt med de första skolorna i Stockholm, Göteborg, Malmö och

Kalmar. År 1912 drog staten in skolan i Gävle. En liten gatstump i Gävle, Södra Köpmangatan som går från Brunnsgratan upp till Åkargatan kan berätta för oss om sjöfartsstaden Gävle. Gatan avslutas söderut av Polhemsskolan. Där låg Navigationsskolan.

Sedan skolan första gången öppnades den 10 november 1841 har 1464 elever blivit inskrivna. 268 elever har blivit utexaminerade som kaptener av första klassen, 281 som kaptener av andra klassen eller styrman av första klassen och 318 som styrman av andra klassen. Den 5 maj 1846 avlade Olof styrmansexamen av 2:a graden. (Se examensbevis på bilden) Senare avlade han 1:a graden och 1:a och 2:a graden för kapten.

Examens-Betyg
vid Navigationsskolan i Gæfle
uttryckt med siffror enligt följande tabell.

N:o *472*

Från och med	Till och med	Betädnar olika grader af	Kunskap.
100	139	Antaglig	
140	179	Öfverfänd	
180	219	Berömlig	
220	250	Utmärkt	

Sjökaptenen Olof Theodor Roselius har i dag offentligt aflagt Sjökaptens examen af andra klassen, och uti nedanstående ämnen erhållit följande witsord om insigter och Riktighet, nemtigen:

utl	Medel af bägge examinatorernas witsord.
1:o Räknestansen	204
2:o Geometri	220
3:o Navigation	205
4:o Känneedom af lastläggning och lufning	200
5:o Trigonometri	175
6:o Astronomi	200
7:o Tackling och Sjömanskap	210
8:o Den praktiska delen af fartygs manövrerande	180
9:o Författningar, som med sjömans-yrket äga gemenskap	200
10:o Ekonomien om bord och besättningens wård	---
11:o Mechanik	---
12:o Skeppsbyggeri	---
Medeltal 200.	

Med anledning hwaraf den examinerade är berättigad till karakteren af *Berömlig*; hwilket honom till bewis härigenom meddelas. Gæfle den *5te May* 1846

A. W. Larén Säll examens förrättande förordnad Officer af Kongl. Flottan.
J. P. Schnell Sekreter vid Navigationsskolan.

Har ni sjömän i släkten ?

Hur hittar Ni dem? Här kommer en kort vägledning.

På stadsarkiven finns Sjömanshusens arkiv som är huvudkällan för forskning kring sjömän. Vi ska följa en sjöman som tillhört Gävle sjömanshus. På Gävle Stadsarkiv finns pärmar med mikrokort innehållande matriklar och förteckningar över inskrivna sjömän på Gävle sjömanshus. Matriklarna finns från 1754 till slutet av 1800-talet. De omfattar ett antal år i regel 10-15 års perioder. I början finns ett alfabetiskt register över de sjömän som inskrivits under den aktuella perioden som serien avser. I matrikeln för perioden 1831-1838 under R hittar vi Roselius Olof Theodor som nr 407. När vi slår upp nr 407 kan vi se alla Olofs resor och vilka befattningar och till vilken kapten han har varit uttyrd. Däremot ser vi inte vilka fartyg han har gått på. För att få reda på vilka fartyg han har tjänstgjort på får man söka i avmönstringslistor eller i skeppslistor om det finns kvar. De finns troligtvis på Landsarkivet i Härnösand.

Vissa faktauppgifter är hämtade från Folke Löfgrens bok Gävlevandringar.

Claes Embäck

Anna Brittas Jul

Inför julen 2002 skrev min faster Anna-Britta Högman, född 1911, minnen från en barndoms jul som gåva till oss syskonbarn. När jag nu har suttit och skrivit rent hennes darrigt skrivna ark, kom jag att se värdet även för andra utanför familjen. Tyvärr för sent för att det skulle komma med till jul, men kan vara trevligt nu med.

Året var 1921

Vi bodde i Marma i ett litet samhälle av småbönder, flottningsarbetare, hantverkare och några affärer. Lägenheten som var 1 trappa upp i ett hus med skomakare på nedre botten och tre lägenheter, var stor och bra, 2 rum och kök. Mamma som var sömmerska provade och tog emot kunder i "salen" men hade symaskin och bord i köket. Vatten hinkades upp ur brunnen och slasken tömdes i en hög bakom utedasaset, alla hade likadant. Vintern var snörik och kall. Det var svåra tider efter kriget. Sjukdomar härjade, polio, spanska sjukan och tuberkulos. Ont om arbete och fattigdom för en del folk, medan andra tjänade på kriget och blev mycket rika. De kallades "Gulachbaroner".

Pappa hade varit inkallad i Landstormen i norra delen av landet och blev arbetslös när han kom hem och fick bara ströjobb. Så kom ett rykte om att en byggfirma i Stockholm behövde arbetare. Pappa och en till man som hette Fingal Olsson bestämde sig för att åka. Pengar till resan lånades. Han fick husrum hos en kusin, Signe Klasson. Byggfirman hette Contraktor och var välkänd.

Mamma hade mycket sömnad till julen. Hon satt och sydde från tidigt på morgonen till sena kvällen. Hon hade ju ansvar för allt när pappa var borta. Julmaten skulle ju förberedas och vi skulle ha mat varje dag. Lutfisken skulle läggas i blöt och sedan varvas med kalk och soda. Den svällde och blev vit och sedan skulle den vattnas ur. Det blev många hinkar vatten mamma bar mellan brunnen och träbaljan i källaren.

Vi hade julfest i skolan innan jullovet började. En potatis med rött papper omkring och ett julgransljus blev ett julpynt på varje bänk. En pepparkaka och ett äpple bjöd skolan på. Vi läste julsagor och sjöng julsånger. Mamma hade sytt en tomtedräkt av röd flaneln åt mig. Jag skulle sjunga ensam "Natten går tysta tjtät" och "Staffan var en stalledräng".

Så mycket hjälp av oss hade inte mamma. Men Inga-Lisa hjälpte till att fylla vedlåren i köket. Olle hade nyligen kommit hem från sjukhuset och gick på kryckor. Han putsade bestick och koppar. Jag var springflicka, gick med bud till kunderna om provning m.m. Jag handlade också hem maten med en korg på sparkstöttingen. En dag åkte jag till slaktare Hagelberg. Mamma hade skrivit en lista på varor

men jag fick inga pengar, för mamma sydde åt tant Hagelberg. Jag hämtade julskinka, ett grishuvud och julkorv. Det var två tanter i affären som tyckte det var rysligt att skicka en barnunge att kritsa mat. Tant Hagelberg blev arg och talade om att det var betalt. Jag blev ledsen. Mamma sydde även åt Gustavssons i mataffären, fru, dotter, kokerska och husa. Där hämtade jag specerier och mjölk hämtade jag hos en bonde.

Mamma kokade skinkan och grishuvudet, jag fick göra pressyltan. I en stor skål lade mamma en handduk. Jag skar remsor av svålen och lade på handduken, därpå köttet av grishuvudet varvat med salt och peppar. Handduken knöts ihop och syltan fick ligga i saltlake.

Så var det dagen före julafton. När jag vaknade luktade det såpa och rent i hela huset. Mamma hade varit uppe och julstädat på natten. Pappa skulle komma hem. Mamma hade beställt strumpor av en tant som hade stickmaskin och jag tyckte att de var varma och sköna. Men Inga-Lisa satt på en stol och var arg och kliade på benen. Mamma letade fram ett par vita sommarstrumpor som hon fick ha under yllestrumporna. Då blev hon nöjd.

Mamma griljerade skinkan, kokade rödbetor och lade in sill. Jag fick gå till bagaren som hette Rudolf Lange som var gift med en kusin till pappa och hette Elsa. Där hämtade jag skorpor och limpor som mamma hade tingat.

Så skulle julbordet dukas. Mamma hade en fin linneduk som hon fått av sin mormor. Sedan tog hon en löpare med tomtar av kräppapper. Den har varit framme varje jul sedan de gifte sig. Så var det två röda trearmade ljusstakar och sist två rosa hyacinter. Dom hade pappa planterat på hösten och haft i källaren tills tiden blev lagom att de skulle slå ut till jul.

Olle och jag skulle möta pappa vid Stockholmståget. Vi åkte spark. Vi var fulla av förväntan. Skulle han ha julklappar med sig? Vi hoppades men vi var inte säkra. Tåget kom och gick. När sista vagnen försvann stod vi ensamma kvar på stationen. Pappa var inte med. Tårarna var inte långt bort. Mamma tröstade oss med att det kommer tåg i morgon också. Mamma hade tagit ner den stora zinkbaljan från vinden och hade alla grytor med vatten i på spisen. Det skulle bli ett julbad. Det tyckte vi om men nu var vi ledsna och undrade var vår pappa fanns.

Julafton kom med spända förväntningar. Pappa kom hem men han var trött och ledsen. Vi fick en förklaring till varför han inte kom dagen före. Kassören vid jobbet hade tagit pengarna och stuckit iväg. Alla var lovade ett "överskott" eller bonus om dom blev klara till jul. Nu stod hela gruppen utan ett öre. Pappa hade i god tro köpt upp sin veckoavlöning på julklappar. Varken han eller kamraten Fingal hade respengar kvar till biljetten hem. Som sista utväg

pengar tillbaka av det han betalade Signe K. för inackorderingen. Ringen hade han med hem. Fingal fick också en biljett hem. Hans föräldrar var bönder och vi fick mjölk i stället.

Det var svårt för mamma men hon tyckte vi skulle fira jul och glömma bekymren. Pappa gick till skogen och kom hem med en fin gran. Vi barn fick kläden med de fina papperskarameller och hjärtan vi gjort före julen, pappa satte i hållare för levande ljus.

Så var stunden inne för den goda maten och julklapparna. Olle och jag fick pjäxor, Inga-Lisa kängor och galoscher. Jag fick en vit tröja och Olle en lövsåg. Inga-Lisa fick en leksaksspis med kastruller och av mamma fick vi varsin julbok och hårbånd. När vi satt och tittade på de tända ljusen och beundrade våra julklappar tyckte jag att det var den bästa jul som jag drömt om. Olle var hemma och pappa kom hem. Julen var över men bekymren för pengar fanns kvar. Hyran skulle betalas på nyårsafton. Mamma och pappa hade bekymmer. Då kom hjälpen från ett oväntat håll. Det kom ett teatersällskap till

Folkets Hus. Vaktmästaren där var kusin till pappa, han hette Rickard Lundkvist. Han skulle skaffa husrum åt skådespelarna och det var svårt. Han kom till oss och bad om hjälp. Två tältsängar ställdes i salen och gav rum åt två män. Den ena hade varit clown och rest i många länder, han var rolig och skojade med oss barn. Mamma fick också ett ovanligt uppdrag. Det skulle spelas ett studentspex vid skjutfältet och mamma ombads att sy dräkter och krinoliner av kräppapper. Hon tyckte det var roligt och fick bra betalt. Pengarna räckte till hyran och bekymren var över för den här gången.

Sedan började pappa och en arbetskamrat, Hellstrand, arbeta med att fälla torrgranar som dom köpte på rot av en bonde. De lånade häst av bonden och körde hem granarna på en skogskälke och sålde sedan veden sågad och huggen.

Min enkla berättelse är en hyllning till våra två föräldrar som gjorde allt för att vi skulle ha en bra jul i en svår tid och med små medel.

Anna-Britta (genom brorsdottern Lise-Britt Sälj)

Nya mikrokort

Föreningen har köpt in husförhörlängder för Gävle åren 1783-1850

Tänk om alla medlemmar ville skänka 20 kr var, som är priset för inköp av ett mikrokort.

Då skulle föreningen kunna köpa in över 300 kort med husförhörlängder på Gävle för åren 1851-1875.

Vi vill gärna ha fler antavlor för publicering i Gesticias kommande nummer.

Släktforskardag i Sandviken

Lördag 6 mars 10-15

på Folkbiblioteket, Folkets Hus. Forskarhjälp, utställningar, hantverk och föredrag.

Årets orter är Järbo, Storvik och Ovensjö.

11.00 kåserar Carl-Adolf Murray om Gästrik-Hammarby

14.00 en musikalisk resa i utvandrarernas fotspår "Kristina från Duvemåla och Amanda från Gysinge"

Sten och Hans Blomgren berättar och musicerar till Malin Granberg Storms sång
Välkomna

Sällskapet Släktforskarna, Sandviken

Släktforskargång i Skutskär

Onsdagen den 17/12 2003 hade Arbetarbladet en artikel om ett släktforskargång på 23 personer i Skutskär. De har bildat en cirkel som träffas varannan måndag på biblioteket.

Flera av deltagarna är medlemmar i Gästriklands Genealogiska Förening.

Mariadagen

firades i år på ett trevligt sätt hos fiskare Holmbergs enka men slutade så, att mor och dotter kommo i luven på varandra och varför de skulle redogöra i tisdags vid rådstuvurätten å länshäktet.

Sedan Bachisällskapet riktigt hade muntrat upp sig började mor och dotter spela en annan fiol. Modern lär med ett vedträ grundligt tillrättaviserat dottern men såsom kontant erkänsla tillbaks av dottern fått några bastanta örffilar, varefter gumman krupit till kojs men försiktigtvis i sängen gömt brännvinskruset. Detta saknades av dottern, eftersöktes samt påträffades på ort och ställe. Efter dess upptäckande gav hon modern ett slag i huvudet, så att blod flödade.

På av ordf. till den tilltalade Brita Elisabeth gjorda förebråelsen för det hon skola supå så rysligt ävensom det syntes att hon nu vid domstolen synbarligen var påstruken, svarade hon: "Ja, jag super, men de andra dricka". För samma brott tilltalades och dömdes hon 1848 till 28 dygns vatten och bröd samt avbön
(NP 22/3 1855)

SVAR CHOCHKÖJER

Alla rikets folkbibliotek har idag fått ett meddelande från SVAR om höjda priser. Varje mikrokort kommer fr.o.m. 1/1 2004 att kosta 20:- att köpa. Lån av en mikrokortsvolym kommer i fortsättningen också att kosta 20:- både för enskilda och för bibliotek. Biblioteken kommer dock att kompenseras med 20% av lånekostnaden för den administration som mikrokortshanteringen innebär.

Dessa höjningar kan vi som släktforskare beklaga, men prisjusteringar (uppåt) är i och för sig ingenting nytt. Ny är däremot den enhetsavgift för porto och emballage på 25:- per lånetillfälle, som också införs. Vid lån av enstaka eller några få volymer, innebär denna pålaga de facto en chockhöjning av hyreskostnaden. SVAR rekommenderar dessutom biblioteken att ta ut samma avgift av lånekunden!

SVAR fortsätter att rekommendera. Så här skriver man: "Bakgrunden är den kritik som Svenska Släktforskarförbundet framfört om orättvisor i prissättningen runt om i landet. SVAR rekommenderar därför samtliga bibliotek att debitera lånekunden 20 kr/volym

vid lån från biblioteken".

Det är riktigt att Sveriges (!) Släktforskarförbund länge hävdade att eventuella avgifter borde vara lika över hela landet, en princip som dock inte fungerar p.g.a. den kommunala avgiftssuveräniteten. Det är däremot obegripligt varför SVAR nu går ut och rekommenderar ALLA bibliotek att ansluta sig till högkostnadslinjen, alltså även de som tidigare subventionerat lånen ned till 5:- eller 10:- per volym. Risken är att flertalet sådana bibliotek nu kommer att ta skrivelsens råd till sig och chockhöja upp till den rekommenderade nivån. Detta kommer i sin tur att innebära en radikal minskning av antalet lån, med drastiskt sjunkande intäkter för SVAR. Det kommer också att innebära mindre forskning för de flesta, dyra kurser, adjöss till alla skolprojekt och liknande....

Detta är en "lose-lose"-situation, som hade kunnat undvikas om SVAR, i stället för att försöka skjuta skulden på förbundet, hade rådfrågat detsamma

Källa: Rötter